

УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНУ ЖИВЛЕННЯ

*Головенко А.А., здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
e-mail: GorashAS@i.ua*

*Науковий керівник: Гораш О.С., доктор с.-г. наук, професор
Подільський державний аграрно-технічний університет*

Кукурудза є цінною кормовою культурою. В одному кілограмі зерна міститься 1,34 кормових одиниці. Зерно кукурудзи застосовується також в крохмале-патоковій, харчовій, медичній та інших галузях переробної промисловості. З нього виготовляють борошно, спирт, глюкозу, крупу, олію. Листостеблову масу кукурудзи разом з гичкою буряків та іншими соковитими кормами використовують для силосування. Кукурудза є добрим попередником для ряду сільськогосподарських культур – ярих зернових, зернобобових і озимих культур [1, 2].

Для задоволення потреб сільського господарства в кормах і промисловості в сировині необхідне подальше підвищення врожайності та валових зборів зерна кукурудзи. Результати наукових досліджень і виробничий досвід свідчать, що нові гібриди за продуктивністю, стійкістю до несприятливих погодних умов та іншими позитивними ознаками відрізняються від гібридів, що вирощувались раніше [3, 4, 5]. В той же час потенційні врожайні можливості їх реалізуються не в повній мірі. Це обумовлено, з одного боку тим, що недостатньо розроблені елементи сортової агротехніки нових гібридів і, з другого боку, часто допускаються порушення в технології вирощування кукурудзи.

В умовах Лісостепу західного України рекомендується вирощувати на зерно ранньостиглі, середньоранні та середньостиглі гібриди. Вони неоднаково реагують на рівень живлення, вологу, світло тощо. Гібриди різних груп стиглості відрізняються за темпами росту і розвитку, кількістю листків та площею листової поверхні, іншими морфо-біологічними ознаками, а також за індивідуальною продуктивністю.

Важливою сортовою ознакою рослин кукурудзи є реакція їх на рівень мінерального живлення, яка у різних гібридів неоднакова. При високій вартості мінеральних добрив особливо актуальним є встановлення чутливості гібридів до рівня живлення, для того щоб знати під які гібриди перш за все вносити добрива.

Враховуючи наведені вище дані, нашими дослідженнями передбачалось встановити продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від рівня мінерального живлення.

Об'єкт дослідження – кукурудза, зерно вирощеного урожаю.

Предмет дослідження – гібриди кукурудзи різних груп стиглості: Почаївський 190 МВ (ранньостиглий), Жетон 265 МВ (середньоранній), Моніка 350 МВ (середньостиглий), фон живлення, урожайність зерна.

Отримані дані свідчать, що урожайність зерна ранньостиглого гібриду Почаївський 190 МВ і середньораннього гібриду Жетон 265 МВ на неудобреному фоні в середньому за 2019 рік досліджень була нижчою і становила 35,5 і 39,8 ц/га, відповідно (табл. 1). Тоді як у середньостиглого гібриду Моніка 350 МВ показник був найвищим 46,0 ц/га. Різниця між ранньостиглим та середньостиглим гібридом становила 10,5 ц/га, між середньораннім та середньостиглим – 6,2 ц/га.

Таблиця 1. Урожайність зерна гібридів кукурудзи при вологості 14% залежно від фону живлення, ц/га

Гібрид	Фон живлення	
	Без добрив (контроль)	N ₆₀ P ₆₀ K ₃₀
Почаївський 190 МВ (ранньостиглий)	35,5	40,4
Жетон 265 МВ (середньоранній)	39,8	45,5
Моніка 350 МВ (середньостиглий)	46,0	52,5

На удобреному фоні N₆₀P₆₀K₃₀ найвищу врожайність зерна було отримано у середньостиглого гібриду Моніка 350 МВ 52,5 ц/га. Різниці в урожаї гібридів кукурудзи різних груп стиглості були дещо більшими, що пояснюється кращою чутливістю середньостиглого гібрида до мінеральних добрив. Наприклад, між ранньостиглим та середньостиглим гібридом різниця становила 12,1 ц/га, між середньораннім та середньостиглим – 7,0 ц/га.

Отже, при вирощуванні кукурудзи на зерно найвищий врожай був у середньостиглого гібриду Моніка 350 МВ. На варіанті без внесення добрив показник становив 46 ц/га, на варіанті N₆₀P₆₀K₃₀ – 52,5 ц/га.

Список використаної літератури

1. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. Київ: Аграрна освіта, 2003. 591 с.
2. Дитер Шпаар. Кукуруза. Выращивание, уборка, хранение и использование. Киев, 2012. 464 с.
3. Якунін О.П., Заверталюк В.Ф. Ріст, розвиток і урожайність кукурудзи залежно від доз добрив та густоти рослин. *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. 2001. № 1. С. 41–43.
4. Якунін О.П., Заверталюк В.Ф. Підвищення врожайності кукурудзи в умовах північного Степу. *Хранение и переработка зерна*. 2002. № 6 (36). С. 26–28.
5. Иншин Н.А., Вишнякова Е.Н. Удобрения, густота посевов и урожайность. *Кукуруза и сорго*. 1990. № 5. С. 35–36.